GEMEENTE HEERENVEEN

/ Memo /

Aan

Gemeenteraad

Van

Marco Hormann, Rik Heijman

Datum

13 maart 2020

Zonnepark KNO: samenwerking met lokale energiecoöperaties

Op 20 mei 2019 heeft uw raad ingestemd met de duurzame ontwikkeling van het gebied Klaverblad Noordoost in Heerenveen. Onderdeel van deze besluitvorming is de uitwerking van een publiek private samenwerking (PPS-constructie) tussen een energiecoöperatie, de gemeente Heerenveen en eventuele derde partij voor de ontwikkeling en bedrijfsvoering van een te realiseren zonnepark van 30 ha. In het raadbesluit zijn geen harde uitgangspunten of randvoorwaarden opgenomen met betrekking tot de vormgeving van de mogelijke samenwerking.

De afgelopen periode hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met de energiecoöperaties en is er meer zicht op de realisatie van het zonnepark en de beoogde samenwerking.

Wat vragen we van u?

Voordat we deze samenwerking verder uitwerken willen we graag van u horen hoe u tegen een aantal uitgangspunten voor deze samenwerking aankijkt. Ook horen we graag van u wat u vindt van een aantal financiële uitgangspunten zoals; de manier van financiële participatie en de bestemming(en) van de rendementen.

Op 30 maart vindt een informatiemoment plaats waarin we u bijpraten over de ontwikkeling van de KNO en het zonnepark en kunt u technische vragen stellen.

Op 6 april behandelen we graag de genoemde uitgangspunten in de commissie.

Gesprekken energiecoöperaties

De afgelopen periode zijn er meerdere gesprekken gevoerd met de energiecoöperaties(EC's). Op dit moment zijn er drie energiecoöperaties actief in de gemeente t.w.; Duurzaam Akkrum-Nes, Us Aengwirden en Enerzjykooperaasje Aldeboarn. Daarnaast zijn er een aantal energiewerkgroepen actief die nog geen formele status hebben (Nieuweschoot, Mildam, de Knipe). Daarnaast is LECO (Lokale Energie Coöperatie Opsterland) actief in Jubbega en Hoornsterzwaag.

De EC's zijn enthousiast over de ontwikkeling van het zonnepark en willen graag actief meedenken en meewerken aan de ontwikkeling van het zonnepark.

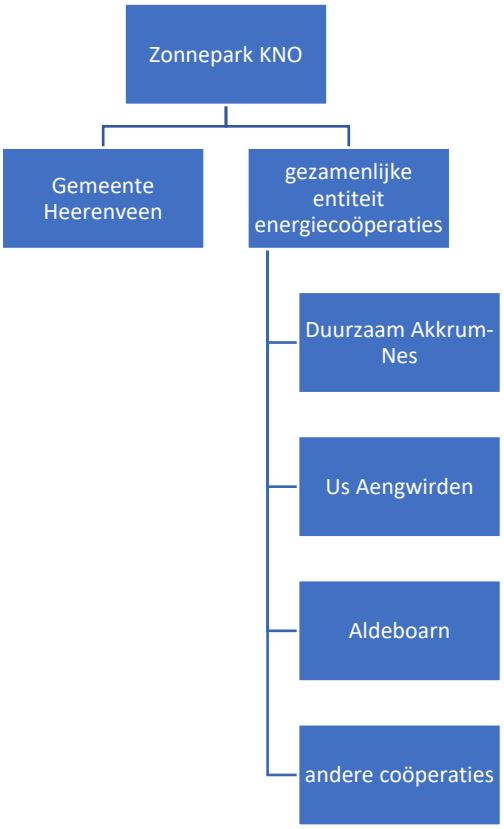
In de gesprekken met de energiecoöperaties zijn door de coöperaties aantal uitgangspunten benoemd die voor de hun belangrijk zijn en die prima aansluiten bij het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma.

- Er wordt gehecht aan lokaal eigendom(aandeelhouder) van minimaal 50% (uitgangspunt klimaatakkoord), waarbij de lokale gemeenschap kan meebeslissen en meedelen in baten en risico's.
- De EC's willen graag dat de baten van het zonnepark ten gunste komen aan de inwoners van Heerenveen, waarbij de direct omwonenden een preferente positie zouden moeten hebben. Dit vanwege het feit dat zij de meeste hinder ervaren van het zonnepark. Het is daarbij van belang dat de bestemming van de baten voor een periode (bijv. 20-30 jaar) geborgd wordt.
- De baten moeten beschikbaar gesteld worden aan projecten of initiatieven van bewoners van de gemeente Heerenveen die de duurzaamheid en energietransitie lokaal ondersteunen en bevorderen. Dit sluit aan bij het op te richten duurzaamheidsfonds en bij het uitgangspunt vanuit het klimaatakkoord waarbij ten minste 50% lokaal eigendom wordt nagestreefd.
- Het heeft de voorkeur dat de gemeente grondeigenaar blijft, zodat de gemeente, ook na de exploitatieperiode, zeggenschap houdt over de (her)bestemming van de gronden.
- Uitgangspunt is dat nieuw op te richten energiecoöperaties op termijn toe moeten kunnen treden aan de organisatievorm.
- Alle inwoners moeten kunnen mee-investeren in het zonnepark.

Bovenstaande uitgangspunten van de energiecoöperaties hebben geleid tot het volgende organisatiescenario en invulling van financiële participatie. Hierover wil het college graag de mening horen van de commissieleden.

Organisatiescenario

In hoofdlijnen is het idee is om een gezamenlijke entiteit op te richten waarvan de gemeente en de energiecoöperaties beiden aandeelhouder zijn.
De EC's verenigen zich in een aparte entiteit waarin afspraken worden gemaakt tussen de EC's, zeggenschap en hoe eventuele nieuwe EC's kunnen toetreden.
De gemeente zal de grond niet inbrengen maar tegen marktconform tarief (b.v. erfpacht) ter beschikking stellen aan de gezamenlijke entiteit.
Voor de gezamenlijke entiteit zal een doorgelegde aanbestedingsplicht gelden. De juiste vorm van de samenwerking zal in overleg met een notaris en/of juridisch en fiscaal specialist verder worden ingevuld.

Het college wil graag weten wat de commissieleden van het voorgestelde organisatiescenario vinden.

Financieel participeren
Er zijn meerdere manieren op basis waarvan inwoners kunnen profiteren van een zonnepark. Bijvoorbeeld door het uitkeren van dividend aan de aandeelhouders, het vastleggen van eenmalige of periodieke bijdragen aan een gebiedsfonds of door het mee laten investeren van inwoners. Het voorstel is om dat op twee manieren verder uit te werken:

- De revenuen van het zonnepark worden (statutair vastgelegd) ter beschikking gesteld aan een op te richten gebiedsfonds/energiefonds waarbij de bestemming van de middelen uit dit fonds eveneens is vastgelegd.
- Een deel van de investering van het zonnepark door middel van obligatieleningen uitgeven aan de inwoners. Dit deel vervangt dan het eigen vermogensaandeel van de investering, doorgaans 10-15%. De obligatieleningen kennen in dit voorstel een vaste looptijd, worden ten minste annuïtair afgelost en er geldt een vast percentage rentevergoeding. Een aandachtspunt hierbij is dat het uitgeven van obligatieleningen impact heeft op het projectrendement. Hoe groter het aandeel obligatieleningen hoe lager de revenuen van het zonnepark.

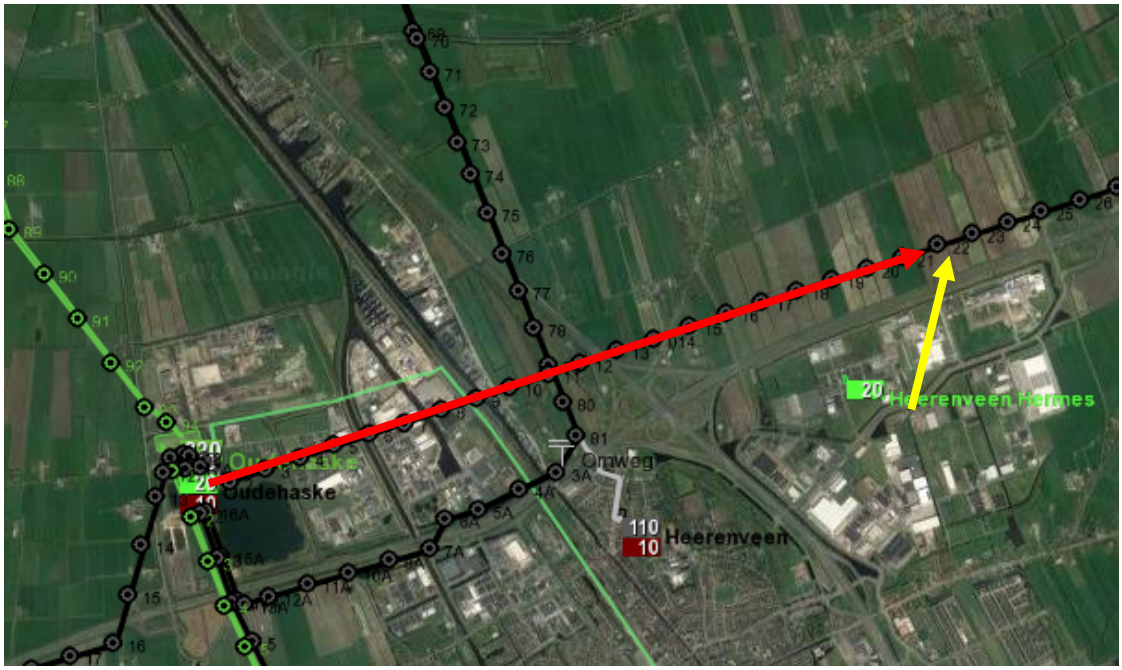
Het college wil graag weten wat de commissieleden vinden van de voorgestelde participatievormen.

Netaansluiting
De netaansluiting is voor een zonnepark erg belangrijk. Onderstaand informeren we u over de keuze voor het tracé en wat dit betekent voor het vermogen van het zonnepark.

Al enige tijd is er aandacht voor de transportbeperkingen bij Liander. Op 24 februari heeft u ingestemd met het uitvoeren van een tracéstudie voor de netaansluiting. Met deze opdracht is de transportcapaciteit gedurende het uitvoeren ven deze tracéstudie gereserveerd.

Liander heeft op verzoek twee adviezen uitgebracht. In onderstaande kaart met gele en rode pijl weergegeven.

1. Liander heeft de mogelijkheden om vanuit IBF (Schakelstation Hermes; Gele Pijl) een aansluiting aan te bieden met een maximale capaciteit van 20 MVA. De kosten voor het aanleggen van deze aansluiting bedragen ca. € 500.000,-. Nadeel is dat we niet de mogelijkheid hebben om de 30 ha. volledig tot zonnepark te ontwikkelen. De verwachting is dat er afhankelijk van het ontwerp van het zonnepark 23-28 MW kan worden gerealiseerd.
2. De tweede mogelijkheid is om het zonnepark van Onderstation Oudehaske (Rode Pijl) te voeden. Hierbij kan wel de volledige capaciteit (30 MVA) gegarandeerd worden. Door de afstand van ca 7,5 km komt de netaansluiting op ca. € 3.000.000,- exclusief gestuurde boring(en) uit.

Omdat de meerinvestering van een grotere netaansluiting niet opweegt tegen de opbrengsten, focust het onderzoek van Liander zich op een aansluiting van 20 MVA. Dit betekent dat niet de volledige 30 ha. netto met zonnepanelen belegt zal worden. Er zal meer ruimte zijn voor de inpassing van het gebied en combinaties van functies.